

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Ludmily Valentové a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobce: **S. M.**, zast. Mgr. Františkem Drlíkem, advokátem se sídlem nám. Míru 9, Šumperk, proti žalovanému: **Krajský úřad Olomouckého kraje**, odbor sociálních věcí, se sídlem Jeremenkova 40a, Olomouc, zast. JUDr. Petrem Ritterem, advokátem, se sídlem Riegrova 12, Olomouc, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 11. 2007, č. j. KUOK/120257/2007, o námitce podjatosti soudců, vznesené žalobcem v řízení vedeném u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 38 Cad 27/2007,

t a k t o :

Soudkyně Krajského soudu v Ostravě JUDr. Miroslava Ježoviczová, JUDr. Bohuslava Drahošová, JUDr. Jana Záviská a soudce JUDr. Petr Indráček **nejsou vyloučeni** z projednávání a rozhodování věci vedené u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 38 Cad 27/2007.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou podanou u Krajského soudu v Ostravě, vedenou pod sp. zn. 38 Cad 27/2007, domáhá zrušení rozhodnutí žalovaného ve věci pomoci v hmotné nouzi. Podáním ze dne 6. 8. 2010 doručeným Krajskému soudu v Ostravě dne 10. 8. 2010 uplatnil žalobce ve vztahu k několika soudním řízením včetně řízení výše označeného námitku podjatosti proti soudcům tohoto krajského soudu, kteří už dříve ve stejné věci rozhodovali. Poukázal na to, že soudci Krajského soudu v Ostravě porušují práva žalobce zaručená Ústavou ČR a Listinou základních práv a svobod a že opakují a opisují své rozsudky.

Krajský soud v Ostravě předložil tuto námitku podjatosti Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí podle § 8 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Soudkyně JUDr. Miroslava Ježoviczová nemá podle svého vyjádření žádný osobní vztah k účastníkovi řízení ani jeho zástupci a necítí se být ve věci, které jí v souladu s rozvrhem práce byla přidělena, podjata. Shodně se vyjádřili i soudci Krajského soudu v Ostravě JUDr. Bohuslava Drahošová, JUDr. Jana Záviská a JUDr. Petr Indráček.

Nejvyšší správní soud posoudil vznesenou námitku podjatosti a dospěl k závěru, že není důvodná.

Integrovaná součástí práva na spravedlivý proces tak, jak je vymezeno v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a v čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, je garance toho, aby ve věci rozhodoval nezávislý a nestranný soudce. Nestrannost a nezájatost soudce je jedním z hlavních předpokladů spravedlivého rozhodování a jednou z hlavních premis důvěry občanů a jiných subjektů v právo a právní stát (čl. 1 odst. 1 Ústavy ČR). Nestrannost soudce je především subjektivní kategorií, vyjadřující vnitřní psychický vztah soudce k projednávané věci v širším smyslu (zahrnuje vztah k předmětu řízení, účastníkům řízení, jejich zástupcům), o nichž je schopen relativně přesně referovat toliko soudce sám. Pouze takto úzce pojímaná kategorie nestrannosti soudce by však v praxi stěží našla uplatnění vzhledem k obtížné objektivní přezkoumatelnosti vnitřního rozpoložení soudce. Kategorii nestrannosti je proto třeba vnímat širě, tedy i v rovině objektivní. Za objektivní ovšem nelze považovat to, jak se nestrannost soudce pouze subjektivně jeví vnějšímu pozorovateli (účastníkovi řízení), nýbrž to, zda reálně neexistují okolnosti, které by mohly objektivně vést k legitimním pochybnostem o tom, že soudce má k věci určitý, nikoliv nezájatý vztah. Subjektivní hledisko účastníků řízení o podjatosti může být podnětem k jejímu zkoumání; rozhodování o této otázce se však musí dít výlučně na základě hlediska objektivního (shodně též nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 370/04).

Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak jak zákon tuto příslušnost stanovil, je tato zásadně dána, a postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný. Vzhledem k tomu lze vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí přidělené věci jen z opravdu závažných důvodů, které mu reálně brání rozhodnout v souladu se zákonem nezájatě a spravedlivě.

Žalobce ve své námitce podjatosti nesouhlasil s tím, jak Krajský soud v Ostravě rozhodl o jeho návrzích v jiných věcech. To však podle výslovného znění zákona nemůže být důvodem pro vyloučení soudce tohoto soudu z nyní projednávané věci žalobce. Citované ustanovení § 8 odst. 1 s. ř. s. uvádí, že důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech. V projednávané věci se však o takový případ nejedná.

Navrhovatel ve věci nyní projednávané shledává důvod podjatosti soudců Krajského soudu v Ostravě „*pro opakovaný postup soudu v rozporu s Ústavou ČR*“. Nejvyšší správní soud k této formulované námitce podjatosti uvádí, že takto tvrzené obecné a nijak blíže nekonkretizované důvody nejsou charakteru, který by zakládal odůvodněnost pochybností o nepodjatosti soudců Krajského soudu v Ostravě.

Žalobce také poukázal na fakt, že soudci Krajského soudu v Ostravě opakují a opisují své rozsudky. Ani z této námitky nelze podjatost bez dalšího dovozovat. Ze zásady právní jistoty, ochrany legitimního očekávání a rovnosti před zákonem, jež jsou součástí pojmu právní stát v čl. 1 odst. 1 Ústavy ČR, plyne, že v právně a skutkově shodných či obdobných věcech by měly státní orgány rozhodovat shodně či obdobně. Jsou-li tedy věci projednávány před Krajským soudem v Ostravě natolik právně i skutkově podobné věcem, které zde byly již rozhodnuty, nespátřuje Nejvyšší správní soud žádné pochybení v převzetí vhodných pasáží již učiněných rozhodnutí do rozhodnutí nových. V daném případě jde vlastně o potvrzení zásady právní jistoty a rovnosti, jelikož krajský soud tak de facto poměřuje právě projednávány případy s obdobnými případy řešenými v minulosti, a najde-li dostatečnou právní i skutkovou shodu, rozhodne stejně, jak rozhodl v minulosti. Z výše vyloženého požadavku na shodné rozhodování shodných věcí v žádném případě podjatost soudce vyvodit nelze také proto, že nepoukazuje na žádný poměr soudce k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům v právě projednávány věci. Ostatně i zde jde o postup soudce v řízení o projednávány věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech, pro které podle § 8 odst. 1 věty druhé soudce vyloučit nelze. Ani této žalobcově námitce tedy nelze přisvědčit.

Nejvyšší správní soud uzavírá, že pro úsudek o podjatosti soudce a nemožnosti rozhodnout v důsledku toho nestranně a nezávisle není dostačující toliko obecné či subjektivní přesvědčení navrhovatele a z tohoto pohledu mu nelze přisvědčit, že by vůči němu byly uplatňovány jakékoli nestandardní postupy, které by nasvědčovaly porušení povinnosti nestranného a nezaujatého řízení. Žádná ze žalobcem uvedených skutečností nebyla shledána důvodem pro vyloučení soudců, a proto bylo rozhodnuto tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto usnesení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. září 2010

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu